DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA FINANSÓW

WARSZAWA, 23 lipca 1952 **Nr 12/9 gm/** **Poz. 37 — 38**

TREŚĆ:

37
OKÓLNIK
z dnia 18 czerwca 1952 r.
w sprawie wykładni niektórych przepisów dekretu o opłacie skarbowej oraz niektórych przepisów o podatku od nabycia praw majątkowych. Nr PM. 6892/3/52.

Celem jednolitego i właściwego stosowania przepisów dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 9, poz.73) i na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 1 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 56, poz. 506) wyjaśnia się, w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości, co następuje:

Objaśnienia wstępne:

Użyte w niniejszym okólniku skróty:

opł. skarb. — oznaczają dekret z dnia 3 lutego 1947 r. o opłacie skarbowej.

Cz. I Tab. opł. skarb. lub Cz. II Tab. opł. skarb. albo przepis dodatkowy Nr Cz. II Tab. opł. skarb. — oznaczają Tabelę opłat skarbowych, stanowiącą załącznik do dekretu o opłacie skarbowej,

r. w. opł. skarb. — oznaczają rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 października 1951 r. w sprawie wykonania dekretu o opłacie skarbowej (Dz. U. R. P. z 1952 r. Nr 7, poz. 44),

pod. nab. — oznaczają dekret z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 9, poz. 74),

r. w. pod. nab. — oznaczają rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 października 1951 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych (Dz. U. R. P. z 1952 r. Nr 7, poz. 43),

r. w. zob. pod. — oznaczają rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 września 1951 r. w sprawie wykonania dekretu o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 362),

pr. o not. — oznaczają ustawę z dnia 25 maja 1951 r. Prawo o notariacie (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 276).

Do Cz. I Tab. opł. skarb.

1. Do poz. 1 lit. c) Cz. I Tab. opł. skarb.

Wobec częstych wątpliwości na tle pobierania opłat skarbowych od podań, a w szczególności podań w sprawach danin publicznych wyjaśnia się, że stawkę ulgową w wysokości 3 zł, przewidzianą w poz. 1 lit. c Cz. I Tab. opł. skarb. należy stosować do podań, które:

a) dotyczą **bezpośrednio** sprawy wymiaru, obliczenia lub pobrania podatku, opłaty lub cła i w załatwieniu których wydawane są decyzje jak np. do podań o wznowienie postępowania podatkowego, o umorzenie, o rozłożenie płatności daniny na raty lub o odroczenie jej płatności — tudzież do podań, które

b) łączą się **bezpośrednio** z powyższymi sprawami z mocy odnośnych przepisów podatkowych, w załatwieniu których to podań wydawane decyzje są w istocie swej świadectwami (zezwoleniami) w rozumieniu poz. 3 Cz. I Tab. opł. skarb., jak np. do podań o poświadczenie ksiąg podatkowych, o zwolnienie od obowiązku prowadzenia ksiąg lub od obowiązku prowadzenia kontroli ilościowej, o wyciąg z konta podatkowego itp.

Od decyzji wydawanych w załatwieniu podań w sprawach pod a) wymienionych nie należy pobierać żadnych opłat, bowiem opłata pobrana od podania pozostaje w ścisłym związku z czynnością urzędową spowodowaną podaniem. Natomiast decyzje wydawane w załatwieniu podań wymienionych pod b) jako świadectwa (poświadczenia, zezwolenia) podlegają opłacie skarbowej według stawki 6 zł z poz. 3 lit. b) Cz. I. Tab. opł. skarb.

Do podań składanych przez b. podatników o zaświadczenia, że zlikwidowali swe przedsiębiorstwo i złożyli karty rejestracyjne, do podań o zaświadczenie, że petent nie jest podatnikiem i nie figuruje w ewidencji itp. — należy stosować 6-złotową stawkę opłaty skarbowej z poz. 1 lit. c) Cz. I Tab. opł. skarb.

2. Do poz. 3 lit. b) Cz. I Tab. opł. skarb.

Państwowe biura notarialne są, w myśl pr. o not. **urzędami państwowymi** w rozumieniu przepisów dekretu o opłacie skarbowej.

W związku z tym poświadczenie własnoręczności podpisu (legalizacja podpisu) dokonane przez państwowe biuro notarialne jest z dniem 1 stycznia 1952 r. świadectwem wydawanym przez urząd państwowy i podlega opłacie skarbowej.

W przypadkach legalizacji podpisów osób fizycznych, występujących w imieniu osoby prawnej, opłatę skarbową należy pobrać w wysokości po 6 zł w myśl poz. 3 lit. b) Cz. I Tab. opł. skarb. tyle razy, ile podpisów zostało zalegalizowanych.

Również i inne poświadczenia dokonane przez państwowe biura notarialne, w szczególności: poświadczenie czasu okazania dokumentu, poświadczenie pozostawiania przy życiu lub pozostawania osoby w określonym miejscu, poświadczenie stawiennictwa stron i złożonego przez nie oświadczenia, poświadczenia niestawiennictwa jednej ze stron — podlegają opłacie skarbowej w wysokości 6 zł w myśl poz. 3 lit. b) Cz. I Tab. opł. skarb.

W razie sporządzenia przez strony w formie prywatnej umów i dokumentów np. umowy sprzedaży ruchomości, dzierżawy itp. w kilku jednobrzmiących egzemplarzach, na których notariusz poświadcza podpisy stron oraz umieszcza adnotację o uiszczeniu pod. nab. — opłatę skarbową pobiera się od poświadczenia (legalizacji) podpisu na każdym egzemplarzu dokumentu w wysokości po 6 zł z poz. 3 lit. b) Cz. I Tab. opł. skarb. od każdego poświadczonego podpisu; natomiast od wzmianki (poświadczenia) o uiszczeniu pod. nab. umieszczonej na **drugim** i dalszych egzemplarzach dokumentu — nie należy pobierać żadnych opłat bowiem wzmianka taka dokonywana jest z urzędu dla celów kontroli w wykonaniu obowiązku ustawowego, wynikającego z art. 17 ust. 2 pod. nab. oraz art. 4 ust. 2 opł. skarb.

W przypadku, gdy stwierdzone pismem nabycie praw majątkowych korzysta ze zwolnień podmiotowych lub przedmiotowych na podstawie art. 2—4 pod. nab. albo na podstawie zarządzenia Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 1952 r. w sprawie zwolnień niektórych praw majątkowych od podatku od nabycia praw majątkowych (Monitor Polski Nr A-34, poz. 494) lub pismo podlegające przepisom o opłacie skarbowej jest zwolnione od opłaty skarbowej na podstawie przepisów dodatkowych Cz. II Tab. opł. skarb. albo na podstawie zarządzenia Ministra Finansów z dnia 11 kwietnia 1952 r. w sprawie zwolnienia niektórych podań, świadectw i pism od opłaty skarbowej (Monitor Polski Nr A-34, poz. 493) — w razie sporządzenia dokumentu w kilku jednobrzmiących egzemplarzach — stwierdzenie zwolnienia umieszczone na każdym egzemplarzu pism nie podlega opłacie skarbowej.

3. Do poz. 3 lit. d) i f) Cz. I Tab. opł. skarb.

Niezależnie od opłat pobieranych od świadectwa w myśl poz. 3 lit. b) Cz. I Tab. opł. skarb. w razie wydawania wypisów, odpisów lub wyciągów takiego świadectwa należy pobierać opłatę skarbową od każdej pełnej lub zaczętej stronicy w wysokości po 6 zł w myśl poz. 3 lit. d) względnie w wysokości po 3 zł w myśl poz. 3 lit. f) Cz. I Tab. opł. skarb.

Od poświadczenia zgodności wyciągu z ksiąg handlowych jak również poświadczeń odpisów z okazanym dokumentem — dokonanych przez państwowe biura notarialne należy pobrać opłatę skarbową w myśl powołanych wyżej przepisów.

Do Cz. II Tab. opł. skarb.

4. Państwowe biura notarialne, pobierając opłaty skarbowe, powinny stosować przepisy dodatkowe Cz. II Tab. opł. skarb. oraz przepisy dotyczące zwolnień zawarte w zarządzeniach Ministra Finansów analogicznie jak organa finansowe i inne urzędy państwowe. Należy jednak mieć na uwadze, że przepis dodatkowy Nr 15 lit. a) Cz. II Tab. opł. skarb. nie ma zastosowania do opłat pobieranych za czynności państwowych biur notarialnych, bowiem te ostatnie, jak ich nazwa wskazuje, są opłatami za usługi państwowych biur notarialnych, natomiast opłata skarbowa jest jedną z danin publicznych.

Stosując przepis dodatkowy Nr 6 Cz. II Tab. opł. skarb. państwowe biura notarialne powinny, dla udowodnienia niemożności uiszczenia należnych opłat skarbowych, żądać w zasadzie przedstawienia dowodów uzasadniających tę okoliczność, stosując odpowiednio przepis § 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 grudnia 1951 r. o opłatach za dokonanie czynności notarialnych (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 450).

5. Do przep. dod. Nr 1 Cz. II Tab. opł. skarb.

Wobec nasuwających się wątpliwości odnośnie pobierania opłat skarbowych od podań i świadectw zbiorowych — Ministerstwo Finansów wyjaśnia, że:

a) zgodnie z przepisem dodatkowym Nr 1 Cz. II Tab. opł. skarb. podanie wniesione przez jedną osobę, choćby dotyczyło dwu lub więcej spraw (przedmiotów) podlega jednokrotnej opłacie. Również podanie wniesione przez dwie lub więcej osób albo przez ustawowego zastępcę lub pełnomocnika dwu lub więcej osób podlega, zgodnie z § 32 ust. 1 r. w. opł. skarb. jednokrotnej opłacie jednakże tylko wtedy, gdy pochodzi od współwłaścicieli i dotyczy ich wspólnego majątku lub jeżeli wyrażone w podaniu żądanie opiera się na tych samych tytułach prawnych,

b) jeżeli wymienione w zdaniu drugim pod lit. a) warunki nie zachodzą opłatę skarbową należy uiścić tyle razy, ile osób wnosi podanie.

Zasadę powyższą wyjaśnia następujący przykład:

Podanie wniesione przez poborowego o wydanie kilku odpisów z akt stanu cywilnego, które mają uzasadniać wniosek jego o odroczenie służby wojskowej podlega opłacie jednokrotnej. Natomiast podanie wniesione w imieniu kilku osób o wydanie wyciągów z akt stanu cywilnego dla każdej z tych osób podlega opłacie skarbowej jako podanie zbiorowe.

6. Do przep. dod. 4—8 i 15 Cz. II Tab. opł. skarb.

Wobec dość licznych wątpliwości jakie nasuwają się organom finansowym przy interpretacji przepisów dodatkowych Nr Nr 4—8 oraz 15 lit. b) i f) Cz. II Tab. opł. skarb., które również mogą powstać przy obecnym stosowaniu tych przepisów przez państwowe biura notarialne, należy przede wszystkim mieć na uwadze, że przyznane w tych przepisach zwolnienia nie mogą być interpretowane rozszerzająco.

Zwolnień tych nie należy więc stosować do tych podań i świadectw, które tylko **pośrednio** łączą się ze sprawą, w której podania i świadectwa są zwolnione od opłat. Nie mogą zatem korzystać ze zwolnienia te świadectwa, które mają w przyszłości stanowić załącznik do podania składanego w sprawie, w której podania i świadectwa są zwolnione od opłat tj. w celach wymienionych w przepisach dodatkowych Nr Nr 4—8 Cz. II Tab. opł. skarb. Jedyny wyjątek od tej zasady jest przewidziany wyraźnie w przepisie dodatkowym Nr 15 lit. b) Cz. II Tab. opł. skarb., w myśl którego wolne są od opłaty skarbowej wyciągi wydawane z akt stanu cywilnego **dla celów** ewidencji ludności, powszechnego obowiązku wojskowego, szkolnictwa, opieki społecznej i ubezpieczeń społecznych oraz wyciągi lub odpisy wydawane osobom zawierającym związek małżeński, których niezamożność została udowodniona. Również wyciągi wydawane dla uzasadnienia wniosków o wydanie dowodu osobistego korzystają ze zwolnienia od opłaty skarbowej na podstawie przepisu dodatkowego Nr 15 lit. b), jako wyciągi dla celów ewidencji ludności.

Równocześnie wyjaśnia się, że przy praktycznym stosowaniu przepisów dodatkowych Nr Nr 4—8 i 15 lit. f) Cz. II Tab. opł. skarb. niejednokrotnie są przyznawane zwolnienia, niezamierzone przez ustawodawcę. Zwolnienia takie są przyznawane w szczególności dla tych podań i świadectw, które łączą się **pośrednio** ze sprawami wymienionymi w tych przepisach prawdopodobnie z tego powodu, że otrzymane świadectwo będzie stanowiło załącznik do podania zwolnionego od opłaty. Ten pośredni związek między przyszłym podaniem a otrzymanym w danej chwili świadectwem, które stanie się załącznikiem, nie uzasadnia jednak zwolnienia załącznika jako świadectwa od opłaty skarbowej należnej od świadectwa. Nie będą więc korzystały ze zwolnienia podania i świadectwa w szczególności:

a) podanie i świadectwo w sprawie stanu majątkowego ucznia lub kandydata na ucznia, które ma być przedłożone władzom szkolnym. Zaświadczenie takie łączy się z opłatami szkolnymi, a przez te opłaty pośrednio z nauką, jednakże ten pośredni związek nie uzasadnia zwolnienia podania i świadectwa o stanie majątkowym od opłaty skarbowej. Zwolnienia takie mogą być przyznane jedynie na podstawie przepisu dodatkowego Nr 6 Cz. II Tab. opł. skarb. z powodu niezamożności petenta,

b) podanie o wydanie wyciągów z akt stanu cywilnego oraz wydane wyciągi, które mają być dołączone do podania o odroczenie wykonania służby wojskowej,

c) wiosek położnej o wydanie odpisu aktu urodzenia dziecka, który będzie przedłożony celem wypłaty wynagrodzenia położnej,

d) wniosek o wydanie wyciągu o stanie rodzinnym uzasadniającego podanie o uzyskanie zniżki podatkowej.

Będą natomiast korzystały ze zwolnienia:

a) podanie o wydanie wyciągu z akt stanu cywilnego i wydany wyciąg, który **ma być przedłożony władzom szkolnym przy zdawaniu matury lub zapisie na kurs — jako dotyczące** nauki lub szkolnictwa,

b) podanie o odpis aktu urodzenia niezbędnego do uzasadnienia wniosku o wyprawkę niemowlęcą lub o przyznanie dodatku rodzinnego oraz wydany odpis — jako dotyczące ubezpieczeń społecznych,

c) podanie o odpis aktu stanu cywilnego niezbędnego do wniosku o umieszczenie członka rodziny w zakładzie leczniczym oraz wydany odpis — jako dotyczące opieki społecznej lub ubezpieczeń społecznych.

W sprawie interpretacji pojęcia „podania dotyczące zdrowia" użytego w przepisie dodatkowym Nr 5 Cz. II Tab. opł. skarb. wyjaśnia się, że ze zwolnienia z mocy tego przepisu (oraz przepisu zawartego w przepisie dodatkowym Nr 15 lit. f) Cz. II Tab. opł. skarb.) korzystają według zasad podanych w ustępach poprzedzających podania i świadectwa dotyczące zakresu działania państwowej służby zdrowia. Nie korzystają natomiast ze zwolnienia podania i wydane zaświadczenia o stanie zdrowia, jeżeli wydane świadectwo ma jedynie uzasadniać wniosek o uzyskanie uprawnień lub innych korzyści majątkowych, nie pozostających w związku ze świadczeniami państwowej służby zdrowia. Ze zwolnienia tego korzystają natomiast świadectwa, które stwierdzają np. stan zdrowia petenta oraz konieczność zastosowania pewnych środków zapobiegawczych (profilaktycznych) jak np. zaświadczenie odnośnie potrzeby opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania z powodu niezdrowego klimatu, zaświadczenie o potrzebie odroczenia kary więziennej wobec złego stanu zdrowia itp. ponieważ do zadań państwowej służby zdrowia należy nie tylko leczenie, lecz również i zapobieganie chorobom oraz przywracanie zdolności do pracy.

7. Do przepisu dodatkowego Nr 14 lit. a) Cz. II Tab. opł. skarb.

Przy zastosowaniu przepisu dodatkowego Nr 14 lit. a) Cz. II Tab. opł. skarb. w razie wątpliwości, czy odpisy dokumentów przedłożonych w państwowym biurze notarialnym celem poświadczenia zgodności z oryginałem dotyczącym bezpośrednio Państwa lub podmiotów gospodarki uspołecznionej są przeznaczone dla Skarbu Państwa lub tych podmiotów — państwowe biura notarialne zażądają przedłożenia dowodu dla kogo uwierzytalniane odpisy są przeznaczone, w razie zaś braku dowodu należy pobrać opłatę za poświadczenie zgodności.

W każdym przypadku zwalniania świadectw od opłaty skarbowej należy zamieszczać w świadectwie adnotację dla jakich celów świadectwo zostaje wydane oraz podstawę prawną zwolnienia. W razie gdyby świadectwo takie zostało użyte dla innych celów, nie korzystających ze zwolnienia, organ władzy lub urzędu państwowego, któremu takie świadectwo zostanie przedłożone, zażąda uiszczenia należnej opłaty skarbowej.

Do art. 17 ust. 1 pkt 1 pod. nab. oraz art. 4 ust. 1 pkt 1 opł. skarb.

8. W myśl powyższych przepisów prawnych w związku z powołaniem z dniem 1 stycznia 1952 r. państwowych biur notarialnych — notariusze są odpowiedzialni za należyte obliczenie i pobór podatku od nabycia praw majątkowych lub opłaty skarbowej, natomiast kierownicy sekcji, z chwilą wciągnięcia czynności prawnej do repertorium — za terminowe przekazanie pobranych kwot na konto właściwego organu finansowego.

Do §§ 47 i 49 r. w. zob. pod.

9. Wobec ustalenia zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 grudnia 1951 r. w sprawie ustanowienia specjalnych kas poborowych w państwowych biurach notarialnych i zakresu czynności tych kas (Monitor Polski z 1952 r. Nr A-13, poz. 148) nowych terminów wpłat pobranych danin — terminy wpłat należności pobranych z tytułu podatku od nabycia praw majątkowych lub opłaty skarbowej, ustalone w § 47 ust. 1 pkt 1 i § 49 pkt 1 r. w. zob. pod. przestały z dniem 1 stycznia 1952 r. obowiązywać. Przy każdej wpłacie pod. nab. lub opłaty skarbowej notariusz załącza deklarację według przepisanego wzoru, umożliwiającą działom rach.-kas. właściwego organu finansowego odpowiednie zakontowanie wpłaty.

Do § 43 ust. 4 r. w. pod. nab. oraz § 2 ust. 1 r. w. opł. skarb.

10. W myśl powyższych przepisów notariusze obowiązani są przesyłać odpisy rejestrów podatku od nabycia praw majątkowych i opłaty skarbowej lub repertorium i księgi protestów za każdy miesiąc ubiegły organowi finansowemu w ciągu pierwszego tygodnia następnego miesiąca.

Ministerstwo Finansów, uwzględniając postulaty państwowych biur notarialnych oraz kierując się sprawnością postępowania i względami oszczędnościowymi **ogranicza** obowiązek wynikający z powyższych przepisów do przesyłania wyciągu z rejestru lub repertorium, obejmującego jedynie pisma stwierdzające nabycie praw majątkowych, od których państwowe biuro notarialne pobrało podatek od nabycia praw majątkowych. Poza tym państwowe biura notarialne obowiązane są:

1) zgodnie z art. 130 ust. 2 dekretu o postępowaniu podatkowym przesyłać właściwym organom finansowym w terminie

do dnia 15 każdego następnego miesiąca uwierzytelnione odpisy aktów darowizny sporządzonych w ubiegłym miesiącu;

2) zgodnie z art. 17 ust. 5 pod. nab. przesyłać właściwym organom finansowym w ciągu 2-ch tygodni od sporządzenia aktu odpisy tych aktów, których przedmiotem nabytego prawa jest świadczenie, które nie może być oznaczone pod względem ilości w chwili nabycia.

Pracownicy organów finansowych, delegowani do przeprowadzenia kontroli prawidłowości poboru pod. nab. lub opł. skarb. mają obowiązek badać w szczególności te pozycje rejestrów (repertoriów), które nie są zamieszczone w odpisach przesyłanych organom finansowym.

Minister Finansów K. Dąbrowski

38

OKÓLNIK

z dnia 7 lipca 1952 r.
w sprawie ulg dla członków rodzin żołnierzy kadrowej służby wojskowej w podatku gruntowym oraz w wykonaniu świadczeń w naturze na niektóre cele publiczne. Nr PW. 5097/2/52.

1. **Postanowienia wstępne.** Wysokość i zasady udzielania ulg w podatku gruntowym oraz w wykonaniu świadczeń w naturze dla członków rodzin żołnierzy kadrowej służby wojskowej określiło rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 lutego 1952 r. w sprawie ulg dla członków rodzin żołnierzy kadrowej służby wojskowej w podatku gruntowym oraz w wykonywaniu świadczeń w naturze na niektóre cele publiczne (Dz. U. R. P. Nr 11, poz. 70).

2. **Gospodarstwa rolne korzystające z ulg.** W myśl tego rozporządzenia z ulg w podatku gruntowym oraz w wykonaniu świadczeń w naturze korzystają członkowie rodziny żołnierza kadrowej służby wojskowej, jeżeli prowadzą:

1) gospodarstwo rolne, które stanowi własność lub jest w posiadaniu żołnierza, bądź

2) gospodarstwo rolne, które stanowi własność lub jest w posiadaniu członka rodziny żołnierza, prowadzącego to gospodarstwo.

3. **Wspólne warunki, od których uzależnione są ulgi.** Gospodarstwo korzysta w obu przypadkach z ulg pod dwoma jednak warunkami, a mianowicie:

1) gdy żołnierz odbywa kadrową służbę wojskową,

2) gdy gospodarstwo rolne prowadzi członek rodziny w rozumieniu art. 2 ust. 1 dekretu z dnia 6 września 1951 r. o szczególnych uprawnieniach i ulgach dla żołnierzy kadrowej służby wojskowej i ich rodzin (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 339).

4. **Pojęcie kadrowej służby wojskowej** określa art. 42 ustawy z dnia 4 lutego 1950 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 46). Z tego wynika, że z ulg nie korzystają członkowie rodziny żołnierza, który odbywa inną czynną służbę wojskową jak np. zastępczą służbę wojskową, ćwiczenia wojskowe, wojskową służbę zawodową lub nadterminową itp.

5. **Za członków rodziny żołnierza** w rozumieniu art. 2 ust. 1 cyt. dekretu uważa się: żonę, dzieci — także dzieci przysposobione, pasierbów oraz rodziców, jeżeli osoby te w chwili powołania żołnierza do służby pozostawały z nim we wspólnym gospodarstwie domowym i w przeważającej mierze były na jego utrzymaniu; jednakże rodziców zalicza się tylko pod warunkiem, że są niezdolni do pracy zarobkowej lub przekroczyli wiek: ojciec 60, a matka — 50 rok życia. Niezdolność od pracy zarobkowej rodziców ubiegających się o ulgę, którzy nie przekroczyli ojciec 60 lat a matka 50 lat, stwierdza prezydium gminnej rady narodowej na podstawie świadectwa lekarskiego, wydanego przez lekarza społecznej służby zdrowia.

Stąd wynika, że z ulg nie korzysta gospodarstwo rolne, które prowadzą zdolni do pracy zarobkowej: ojciec w wieku do lat 60 lub matka w wieku do 50 lat, brat żołnierza lub jego siostra, albo ich małżonkowie (szwagier, bratowa), rodzeństwo żony żołnierza (szwagier, szwagierka) itp., albo gdy na gospodarstwie żołnierza gospodarują osoby obce (np. dzierżawca, użytkownik).

6. **Korzystanie z ulg przez gospodarstwa** prowadzone przez osoby, wymienione w pkt 5 zdanie 3 może nastąpić tylko w wyjątkowych przypadkach. Ulgę może przyznać tylko Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Finansów na indywidualne podania tych osób, jeżeli zachodzą warunki określone w art. 2 ust. 2 dekretu z dnia 6 września 1951 r. o szczególnych uprawnieniach i ulgach dla żołnierzy kadrowej służby wojskowej (brak sił roboczych w gospodarstwie, trwała niezdolność do pracy osób, które w chwili powołania żołnierza do służby pozostały z nim we wspólnym gospodarstwie domowym i były na wyłącznym utrzymaniu żołnierza).

Stąd wynika, że podania o przyznanie ulg, składane przez osoby wymienione w zdaniu poprzedzającym, prezydia gminnych rad narodowych po ich uprzednim zaopiniowaniu powinny kierować drogą służbową do Ministerstwa Obrony Narodowej.

7. **Gospodarstwo rolne, stanowiące własność lub będące w posiadaniu żołnierza,** a prowadzone przez członka jego rodziny (pkt 5 zdanie 1), korzysta z ulg pod warunkiem, że prowadzący gospodarstwo członek rodziny w chwili powołania żołnierza do służby wojskowej pozostawał z żołnierzem we wspólnym gospodarstwie domowym i był w przeważającej mierze na jego utrzymaniu.

Gospodarstwo rolne, stanowiące własność lub będące w posiadaniu członka rodziny (pkt 5 zdanie 1) korzysta z ulg tylko wówczas, gdy **prowadzenie tego gospodarstwa i utrzymanie rodziny zależne było w przeważającej mierze od pracy żołnierza.**

Z powyższego wynika, że dla przyznania ulg koniecznym jest dokładne stwierdzenie na podstawie danych zebranych w toku postępowania wymiarowego (np. na podstawie zeznania sołtysa lub innych osób, jako świadków):

1) w pierwszym przypadku — **że członkowie rodziny żołnierza w chwili powołania** żołnierza do służby wojskowej pozostawali z żołnierzem **we wspólnym gospodarstwie domowym i w przeważającej mierze byli na jego utrzymaniu.**

2) w drugim przypadku — **że prowadzenie gospodarstwa i utrzymanie rodziny zależne było w przeważającej mierze od pracy żołnierza.**

Zaznacza się, że do stwierdzenia powyższych okoliczności nie wystarczy posiadanie przez organ finansowy własnej znajomości stosunków miejscowych lub też opinia obywatelskiej komisji podatkowej. Stwierdzenie tych okoliczności powinno być w każdym indywidualnym przypadku ujęte w formę protokółu, z któregoby wyraźnie wynikało, kto, w jakim charakterze i co zeznał. Tak sporządzony protokół może stanowić podstawę do zaopiniowania ulg przez obywatelską komisję podatkową, a następnie do wydania decyzji w sprawie ulgi przez prezydium gminnej rady narodowej.

Pojęcie przeważającej miary należy rozumieć w ten sposób, że zachodzi ona wówczas, gdy w gospodarstwie pracował głównie żołnierz, a inne osoby pomagały mu w pracy i w zasadzie dorywczo, np. gdy gospodarstwo prowadził syn, a ojciec zajmował się pracą chałupniczą, rzemiosłem itp. W tym przypadku z reguły należy przyjąć, że utrzymanie rodziny zależne było od pracy żołnierza, chyba, że ojciec lub inny członek rodziny, prowadzący takie gospodarstwo czerpie **dochody z wynagrodzenia za pracę,** albo z handlu, z przemysłu lub rzemiosła wykonywanego przy użyciu obcych sił najemnych i wskutek tego podlega obowiązkowi nabycia karty rejestracyjnej, jako podatnik podatku obrotowego, gdyż wtedy utrzymanie rodziny niewątpliwie nie zależy w głównej mierze od pracy żołnierza.

8. **Wysokość ulg zależna jest:**

1) od podstawy opodatkowania, ustalonej dla celów wymiaru podatku gruntowego za rok przyznania ulgi,

2) od siły roboczej, jaka jest w gospodarstwie rolnym w roku przyznania ulgi,

3) od okresu trwania kadrowej służby wojskowej i od odbywania tej służby w roku przyznania ulgi.

Najwyższa ulga, jaka może być przyznana za dany rok podatkowy nie może przekraczać:

1) w podatku gruntowym — 900 zł,

2) w świadczeniach w naturze — 9 dniówek pracy niewykwalifikowanej.

9. **Za siłę roboczą** w gospodarstwie rolnym uważa się krewnych żołnierza, którymi są: rodzice (ojciec, matka, teść, teściowa), rodzeństwo (brat, siostra), małżonkowie rodzeństwa żołnierza lub jego żony (szwagier, szwagierka, bratowa), żona, dzieci — także dzieci przysposobione i pasierbowie, jeżeli krewni ci są zdolni do pracy w gospodarstwie rolnym.

Krewnych uważa się za zdolnych do pracy w gospodarstwie rolnym, jeżeli krewnymi tymi są mężczyźni w wieku od 18 do 60 lat, kobiety w wieku od 18 do 50 lat.

Za zdolnych do pracy w gospodarstwie rolnym nie uważa się kobiety (np. żony żołnierza lub jego matki), która prowadzi gospodarstwo domowe, czyli gospodyni domu, oraz takich krewnych, którzy na **podstawie orzeczenia lekarskiego** uznani zostali za **trwale** niezdolnych do pracy, np. z powodu długotrwałej i nieuleczalnej choroby, kalectwa, ułomności itp.

Za siłę roboczą w gospodarstwie rolnym nie uważa się zatem sił najemnych stałych lub sezonowych, nie będących krewnymi żołnierza, np. sąsiada, który zaorał lub dokonał żniw za zapłatą, albo sąsiadki przynajętej na stałe do pomocy w gospodarstwie.

10. **Wysokość ulg ilustruje poniższa tablica:**

Podstawa opodatkowania gospodarstwa rolnego, ustalona dla celów wymiaru podatku gruntowego za rok przyznania ulgi	Wysokość ulgi w pod. grunt. i w świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne — jeżeli w roku przyznania ulgi w gospodarstwie rolnym oprócz członka rodziny, prowadzącego gospodarstwo rolne — nie ma krewnego (z wyjątkiem gospodyni domu)		jest najwyżej jeden krewny, zdolny do pracy (z wyjątkiem gospodyni domu)	
do 7,200 zł	50%	nie więcej jednak niż: a) 900 zł w pod. grunt. b) 9 dniówiek pracy niewykwalifikowanej w świadcz. w naturze	30%	nie więcej jednak niż: a) 900 zł w pod. grunt. b) 9 dniówiek pracy niewykwalifikowanej w świadcz. w naturze
ponad 7,200 zł do 13.800 zł	30%		20%	
ponad 13,800 zł	20%		10%	

Ulga nie należy się wcale, jeżeli w roku przyznania ulgi jest w gospodarstwie dwóch lub więcej krewnych, zdolnych do pracy.

Ulgi stosuje się za ten rok, w którym żołnierz odbywa kadrową służbę wojskową, jeżeli służba ta trwa co najmniej 9 miesięcy od chwili powołania do niej.

Ulgi więc w danym roku mogą być przyznane dopiero wówczas, jeżeli z zaświadczenia dowódcy jednostki wojskowej wynika, że żołnierz pełni służbę wojskową co najmniej 9 miesięcy.

11. **Ulgi przy poborze zaliczki na podatek gruntowy** przyznaje się w ten sposób, że zaliczkę obniża się o stosowny procent obliczony od podstawy opodatkowania ustalonej za rok ubiegły nie więcej jednak, niż o 450 zł tj. o połowę kwoty, jaka może być przyznana tytułem całej ulgi (900 zł : 2 = 450 zł). Wysokość ulgi za dany rok określa się ostatecznie po dokonaniu rocznego wymiaru podatku gruntowego za rok przyznania ulgi.

Podstawę do przyznania ulgi przy poborze zaliczki na podatek gruntowy stanowi zaświadczenie dowódcy jednostki wojskowej, stwierdzające, że żołnierz w chwili powstania obowiązku wpłacenia zaliczki odbywa kadrową służbę wojskową, jeżeli gospodarstwo odpowiada warunkom uzasadniającym stosowanie ulgi w podatku gruntowym.

Przykład:

W gospodarstwie żołnierza o przychodowości za 1951 r. w kwocie 10.800 zł pozostała tylko żona żołnierza z dwojgiem małoletnich dzieci i ojcem w wieku 60 lat. Gospodarstwo to obowiązane jest zapłacić zaliczkę na podatek gruntowy za 1952 r. w wysokości 65% podstawy, wymiaru zaliczki, tj. 65% łącznej kwoty wymierzonego podatku i FOR za 1951 r. co stanowi 2.864 zł (P.G. — 24% od 10.800 zł = 2.592; FOR — 70% od 2.592 = 1.814 zł 40 gr; łączna podstawa wymiaru zaliczki 2.592 zł + 1.814 zł 40 gr = 4.406 zł 40 gr — po zaokrągleniu do pełnego złotego = 4.406 zł; zaliczka 65% od 4.406 zł = 2.863,90 — po zaokrągleniu do pełnego złotego = 2.864 zł).

Ponieważ w gospodarstwie rolnym nie ma krewnego zdolnego do pracy przeto przysługuje ulga w wysokości 30% wymiaru zaliczki, czyli 30% od 2.864 zł = 859 zł 20 gr — po zaokrągleniu do pełnego złotego — 859 zł. Wyliczona więc kwota ulgi nie może być przyznana bo przekracza zł 450.—.

Ulga w zaliczce może być przyznana zatem w wysokości najwyżej 450 zł tj. w wysokości połowy najwyższej dopuszczalnej kwoty ulgi.

Uwaga. Przy poborze zaliczki na 1952 r. należy stosować przepis cz. II ust. 3 lit. d instrukcji Ministerstwa Finansów z dnia 19 stycznia 1952 r. Nr PW. 562/2/52 w sprawie wymiaru i poboru zaliczki na podatek gruntowy na rok 1952. W związku z tym należy zaniechać ustalania zaliczki na podatek gruntowy za 1952 r. tym gospodarstwom rolnym o przychodowości do 7.200 zł za 1951 r., które prowadził żołnierz, odbywający w r. 1952 kadrową służbę wojskową, a w gospodarstwie pozostała tylko kobieta, prowadząca gospodarstwo domowe lub inni członkowie rodziny niezdolni do pracy w gospodarstwie rolnym.

12. **Ulgi przy rocznym wymiarze podatku gruntowego** oblicza się w procencie odpowiadającym przychodowości gospodarstwa przy zastosowaniu danych, określonych w tabelce zamieszczonej w pkt 10 niniejszego okólnika.

Przykład: Gospodarstwu żołnierza ustalono podstawę opodatkowania w podatku gruntowym za rok 1952 w wysokości 7.000 zł — podatek zaś w kwocie 1.540 zł. Gospodarstwo to prowadzi żona żołnierza, która ma przy sobie zdolnego do pracy ojca w wieku do 60 lat. Ulga w podatku odpowiadająca przychodowości tego gospodarstwa wynosi zatem 30%, czyli 462 zł. Gospodarstwo to po zastosowaniu ulgi zapłaci tytułem podatku za 1952 r. — 1.078 zł (1.540 zł — 462 zł).

13. **Ulgi przy rocznym wymiarze świadczeń w naturze na niektóre cele publiczne** oblicza się w procencie dniówek pracy niewykwalifikowanej odpowiadającym przychodowości gospodarstwa przy zastosowaniu danych określonych w tabelce zamieszczonej w pkt 10 niniejszego okólnika i przy zaokrągleniu jednostek dniówek mniejszych od połowy w dół a równych połowie i większych od niej — w górę.

Jeżeli więc dla gospodarstwa wymienionego w przykładzie podanym w pkt 12 roczny wymiar świadczeń w naturze wynosi np. 17 dniówek pracy niewykwalifikowanej, to 30% ulga w świadczeniach w naturze wyniesie 17 $\times$ 30 : 100 = 5,10 a po zaokrągleniu — 5 dniówek pracy niewykwalifikowanej.

W przypadku, gdy z wymierzonych świadczeń przypada część do wykonania w naturze (np. odrobieniem) a część do uiszczenia w gotówce, wówczas osoba, której przysługuje ulga, powinna wskazać we wniosku o ulgę, od której części pragnie uzyskać odliczenie ulgi obliczonej od całorocznego wymiaru świadczeń. Jeżeli osoba ta nie wskaże, od której części ma być odliczona ulga, wówczas odliczenie ulgi następuje od części, przypadającej do wykonania w naturze.

W przypadku natomiast pobierania wyłącznie w gotówce równowartości świadczeń w naturze (np. w miastach stanowiących powiaty miejskie oraz w m. st. Warszawie i m. Łodzi), ulgę przy rocznym wymiarze tych świadczeń oblicza się w procencie ich równowartości pieniężnej.

Wspomniane ulgi stosuje się w drodze odpisu odpowiedniej części wymierzonych na dany rok świadczeń w naturze, przy czym odpis decyzji w tym względzie doręcza się zainteresowanej osobie.

Przy udzielaniu ulg w świadczeniach w naturze należy mieć na uwadze, że w żadnym przypadku wysokość tych ulg nie może przekroczyć w stosunku rocznym 9 dniówek pracy niewykwalifikowanej.

14. **Jeżeli gospodarstwu poza ulgą żołnierską przysługują ulgi przewidziane w innych przepisach,** wysokość ulgi żołnierskiej oblicza się od kwoty wymiaru podatku ustalonej bez zastosowania ulg wynikających z innych przepisów, np. gospodarstwo rolne żołnierza, z którego ustalono podstawę opodatkowania za 1952 r. w kwocie 7.800 zł a podatek gruntowy za tenże rok w kwocie 1.716 zł, prowadzi żona żołnierza, mająca przy sobie matkę w wieku do 50 lat i 3 dzieci w wieku do 14 lat. Kobiecie tej, jako prowadzącej gospodarstwo rolne bez pomocy mężczyzny i posiadającej na utrzymaniu 3 dzieci przysługuje ulga rodzinna w wysokości 25% podatku gruntowego, ustalonego za 1952 rok.

Ulgę żołnierską w wysokości 20% podatku gruntowego, ustalonego na 1952 r. oblicza się od kwoty 1.716 zł (od wymiaru brutto) tj. w wysokości 343 zł, a nie od kwoty 1.287 tj. kwoty wymiaru podatku po potrąceniu ulgi rodzinnej. Kwota podatku przypadająca do zapłaty na 1952 r. dla tego gospodarstwa wynosi zatem 942 zł (1.716 zł mniej 20% z tytułu ulgi żołnierskiej, tj. 343 zł i mniej 25% z tytułu ulgi rodzinnej tj. 429 zł).

15. **Ulga dla członków rodzin żołnierzy** należy się także i za ten rok podatkowy, w którym żołnierz został zwolniony z kadrowej służby wojskowej trwającej nieprzerwanie co najmniej 9 miesięcy licząc od dnia powołania, chociażby zwolnienie to nastąpiło na początku roku podatkowego.

16. Zwraca się uwagę, że w § 2 ust. 1 pkt 2) lit. b) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lutego 1952 r. w sprawie ulg dla członków rodzin żołnierzy kadrowej służby wojskowej w podatku gruntowym oraz w wykonywaniu świadczeń w naturze na niektóre cele publiczne (Dz. U. R. P. Nr 11, poz. 70) zamiast cyfry „7.800 zł", powinna być cyfra „7.200 zł".

Dyrektor Departamentu E. Murdzeński

Redakcja i Administracja Dziennika Urzędowego Ministerstwa Finansów, Warszawa, ul. Wileńska 2/4.

Prenumerata wynosi: rocznie — zł 60; półrocznie — zł 33; kwartalnie — zł 18.
Należność za prenumeratę należy wpłacać z góry na 15 dni przed rozpoczęciem kwartału kalendarzowego na konto czekowe Administracji Dz.Urz. Min. Finansów w P. K. O. w Warszawie Nr I-4428/431.
Inne ogłoszenia — zł 2,70 za 1 mm szerokości jednej szpalty.
Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów wnosić należy do Administracji.

Cena zł 0.90

ODBIORCA:

Druk. PWPW. Warszawa, ul. Sanguszki 1. Zam. 1-